

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA DEN HAAG

**Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie**

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000
T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ezk

Datum 10 februari 2020
Betreft Beantwoording vragen sluiting KVK-vestiging Emmen

Ons kenmerk
DGBI / 20030056

Uw kenmerk
2019Z25433

Geachte Voorzitter,

Hierbij stuur ik u de antwoorden op de vragen van de leden Aartsen (VVD) en Amhaouch (CDA) over het bericht 'Kamer van Koophandel vertrekt uit Drenthe' (ingezonden op 17 december 2019, met kenmerk 2019Z25433).

Hoogachtend,

mr. drs. M.C.G. Keijzer
Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat

2019Z25433

1

Bent u bekend met het bericht 'Kamer van Koophandel vertrekt uit Drenthe'?

Antwoord

Ja.

2

Klopt het dat het op dit moment technisch en juridisch niet mogelijk is voor een ondernemer om zich digitaal in te schrijven bij de Kamer van Koophandel (KVK)?

Antwoord

Of volledig digitale inschrijving mogelijk is, hangt op dit moment nog af van de ondernemingsvorm. Voor inschrijving van een onderneming zonder rechtspersoonlijkheid, waarbij geen notaris wordt ingeschakeld, is éénmalig een afspraak bij de KVK nodig zodat de identiteit van de ondernemer kan worden vastgesteld. Bij de oprichting van rechtspersonen (BV, Stichting en NV) is echter altijd een notaris betrokken. In dat geval verzorgt de notaris de identiteitscontrole en de inschrijving bij de KVK. Een bezoek aan een KVK-kantoor is voor de oprichting in deze gevallen niet nodig, de ondernemer hoeft hiervoor alleen naar de notaris. Op termijn zal inschrijven helemaal digitaal mogelijk zijn.

3

Hoeveel inschrijvingen vinden er per week, maand en jaar plaats bij het KVK-kantoor in Emmen? Met andere woorden, hoeveel startende ondernemers worden gedupeerd door het vertrek van het KVK-kantoor uit Emmen?

Antwoord

In 2019 zijn gemiddeld per week 48 bezoekers geweest op de locatie in Emmen. Het kantoor in Emmen is daarbij met grote afstand de minst bezochte fysieke vestiging van de KVK. In heel 2019 zijn in Emmen 2484 klanten ontvangen, dat is 0,75 procent van de fysieke klantencontacten van de 19 kantoren van KVK.

4

Moeten deze ondernemers hierdoor naar Groningen of Zwolle rijden om zich in te schrijven bij de KVK? Zo ja, deelt u de mening dat dit een ongewenste situatie is die erg nadelig uitpakt voor startende ondernemers in het midden- en kleinbedrijf (mkb)? Zo nee, hoe moeten ondernemers uit Drenthe de KVK dan bereiken?

Antwoord

Startende ondernemers kunnen inderdaad terecht bij de vestiging Groningen of Zwolle. Dit past binnen de randvoorwaarden die bij de reorganisatie zijn gesteld voor spreiding van het kantorennetwerk van KVK: een adequate spreiding over het land waarbij wordt gestreefd naar optimalisatie en bijbehorende versoering.¹ Dat betekent in de praktijk dat in nagenoeg heel Nederland een KVK-kantoor te bereiken is met maximaal een uur reistijd.

De sluiting van een groot aantal kantoren van de KVK heeft geleid tot een flinke vermindering van kosten. Ondernemers hebben daar ook baat bij. Zo is onder andere de jaarlijkse bijdrage aan de KVK komen te vervallen. Daarnaast blijkt dat steeds meer ondernemers de voorkeur geven aan het gebruik van digitale communicatiekanalen boven een bezoek aan de balie, omdat het tijd bespaart.

---

¹ Kamerstuk 32004, nr. 3

Naast de fysieke ondernemerspleinen beheert KVK het digitale Ondernemersplein, waar ondernemers voor al hun communicatie met de overheid online terecht kunnen. De verregaande digitalisering van de dienstverlening, zoals de KVK dat voorstaat, betekent dat de ondernemer 24 uur per dag, 7 dagen in de week terecht kan op het Digitale OndernemersPlein. Voor ondernemers betekent dit duidelijkheid, tijdwinst en een verlaging van de (transactie)kosten. En voor de overheid betekent het een efficiënte en effectieve toegang tot de ondernemers.

5

Hoeveel wordt er met de sluiting van de KVK Emmen bezuinigd? Staat dit in verhouding tot het sluiten van een vestiging?

Antwoord

De huur in Emmen is € 18.000 per jaar, maar besparing op huurkosten is niet het doorslaggevendste punt. Veel meer middelen zijn gemoeid met de inzet van personeel en met de beschikbaarheid van ICT-middelen, zoals een geavanceerde paspoort-scanner. Deze middelen worden in Emmen beperkt gebruikt, terwijl in de vestigingen in Groningen en Zwolle op dit moment wachttijden voor afspraken verkort kunnen worden door die beschikbare mensen en middelen dáár in te zetten. Daarin is enkele jaren geleden al een slag gemaakt door de openingstijden in Emmen tot twee dagen per week te reduceren.

6

Wat waren de alternatieven voor het sluiten van deze vestiging zoals een goedkopere locatie of een efficiënter afsprakensysteem? Waarom is daar niet voor gekozen?

Antwoord

Alternatieven voor het sluiten van deze vestiging waren tot dan toe reeds benut. De ruimere openstelling in Emmen in het verleden was niet efficiënt. De afsprakenagenda op deze locatie kon niet gevuld worden, terwijl er op andere kantoren in de omliggende regio's wachttijden waren. Door de beperkte openstelling konden extra afsprakenmomenten worden opgezet op de andere locaties waardoor de wachttijden daar flink zijn geslonken. Omdat het baliebezoek voor inschrijving verder terugliep heeft KVK de bezetting enige jaren geleden teruggebracht naar twee dagen per week. Omdat de sluiting van de locatie in Emmen op termijn was voorzien is niet gezocht naar een andere locatie. Immers, de sluiting van de locatie in Emmen is onderdeel van een bredere omvorming van KVK die in 2013 is ingezet. Bij de voorbereiding van de fusie van de 12 regionale Kamers van Koophandel en Syntens naar één nationale KVK, is al aangekondigd dat op termijn als fysieke vestiging van KVK alleen de Ondernemerspleinen overblijven.² Dat zijn er vijf (Amsterdam, Rotterdam, Groningen, Eindhoven en Arnhem), zodat in nagenoeg heel Nederland een ondernemersplein te bereiken is met maximaal een uur reistijd. Deze vestigingen staan sindsdien ook zo geormerkt op de site van de KVK. Rond de startdatum van de nieuwe KVK in 2014 is het aantal fysieke locaties al ingeperkt van ruim 50 naar de huidige 19. De sluiting van een groot aantal kantoren van de KVK heeft geleid tot een flinke vermindering van kosten.

7

Wat vindt u van het feit dat er in de volledige provincie Drenthe geen KVK-vestiging meer is door dit besluit? Deelt u de mening dat zolang het nog niet

---

² Kamerstuk 32637, nr. 302

mogelijk is om digitaal een KVK-inschrijving te regelen er minstens 1 plek per provincie moet zijn waar dat mogelijk is? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

De vijf ondernemerspleinen zijn bedoeld als ontmoetingsplaatsen voor ondernemers en gerelateerde organisaties. De spreiding is zodanig dat in nagenoeg heel Nederland een ondernemersplein te bereiken is met maximaal een uur reistijd. Alleen in het geval van een inschrijving als ondernemer zonder rechtspersoonlijkheid is het nodig dat de ondernemer zich eenmalig fysiek meldt bij de KVK. Verdere contacten met de KVK kunnen volledig digitaal plaatsvinden, zoals ook de wens is van veel ondernemers. Ik erken de wens om fysiek aanwezig te zijn, maar dat moet wel tot uiting komen in fysieke bezoekersaantallen (bereik) en waardering, om de besteding van publieke middelen te rechtvaardigen.

8

Wat vindt u van de communicatie over dit besluit slechts 1 maand voor de definitieve sluiting?

Antwoord

De gemeente is over de aanstaande sluiting van het kantoor geïnformeerd op 26 september 2019, drie maanden voor de sluiting. Op 8 november 2019 heeft hierover een gesprek plaatsgevonden met wethouder Economie, Wmo en emancipatie. De gemeente was niet blij maar had begrip voor de situatie. De gedeputeerde die zich binnen de provincie Drenthe onder meer bezig houdt met economie en digitale ontwikkeling, is op 6 oktober 2019 geïnformeerd. In reactie op zijn verzoek om open te blijven heeft de KVK laten weten hiervoor begrip te hebben maar dat de lage bezoekersaantallen reden zijn om vast te houden aan het besluit de vestiging te sluiten. Zie verder ook het antwoord op vraag 6.

9

Bent u bereid om de KVK dringend te verzoeken dit besluit terug te draaien en/of op zijn minst uit te stellen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Nee, ik ben niet voornemens de KVK te verzoeken dit besluit terug te draaien. De opzet van vijf fysieke ondernemerspleinen en het terugbrengen van het aantal kantoren van 50 naar de huidige 19, en naar uiteindelijk vijf, is onderdeel van de omvorming van de KVK naar een landelijke organisatie, waarbij onder meer realisatie van het dienstverleningsconcept ondernemerspleinen en een verdergaande digitalisering van de dienstverlening centraal staan.³ Dit past in de strategie voor een toekomstbestendige KVK zoals die eerder is gecommuniceerd aan uw Kamer. Zie voor nadere toelichting ook het antwoord op vragen 4 en 6.

10

Wat bent u van plan te doen om de startende ondernemers te helpen die hinder ondervinden doordat zij zich niet digitaal kunnen inschrijven?

Antwoord

De verwachting is dat eventuele hinder voor ondernemers beperkt zal zijn, om de redenen zoals beschreven in het antwoord op vraag 4. Op dit moment heeft een fysiek bezoek aan de KVK overwegend betrekking op het oprichten van een nieuwe onderneming of het inschrijven van een nieuwe functionaris. Startende ondernemers kunnen terecht bij de KVK in Zwolle of Groningen. De openingstijden

---

³ Kamerstuk 32637, nr. 302

zijn ruimer dan deze waren bij de KVK Emmen en de wachttijden zijn er korter. Ondernemers kunnen vooraf een afspraak maken of telefonisch of digitaal informatie inwinnen.

11

Is het volgens u wenselijk dat er op korte termijn een andere mogelijkheid voor startende ondernemers komt om zich te kunnen inschrijven bij de KVK? Zo ja, welke oplossing zou uw voorkeur hebben? Zo nee, waarom niet?

12

Op welke termijn valt een alternatieve manier van inschrijven, zoals digitaal inschrijven, bij de KVK te realiseren? Welke wet moet hiervoor worden gewijzigd en wat is hier verder voor nodig? Bent u van plan hier een bijdrage aan te leveren? Zo nee, waarom niet?

Antwoord op vragen 11 en 12

In een aantal gevallen is het al mogelijk om je als ondernemer in te schrijven zonder een bezoek aan de balie van de KVK. In de toekomst zal inschrijven van een onderneming helemaal digitaal mogelijk zijn, maar ook dan zal ergens de identiteit van de ondernemer moeten worden vastgesteld voordat hij een digitale identiteit krijgt. Eerder dit jaar is een EU Richtlijn over toegankelijkheid van overheidswebsites en apps vastgesteld, die dit mogelijk moet maken. Aan de implementatie daarvan wordt gewerkt middels de Wet digitale overheid. Deze wet heeft als doel het regelen van het veilig en betrouwbaar kunnen inloggen voor Nederlandse burgers en bedrijven bij de (semi-)overheid. De Wet digitale overheid is zo opgezet dat er stapsgewijze invoering plaatsvindt.⁴ .

Wat er dan verder nog nodig is een aansluitschema middels de toegelaten en verplichte middelen uit de Wet digitale overheid. Voor een aantal vitale processen dient KVK de identiteit van de aangever met maximale zekerheid vast te stellen. Deze processen kennen een hoog betrouwbaarheidsniveau en dus zijn elektronische identificatiemiddelen nodig van een hoog betrouwbaarheidsniveau. Deze dienen bovendien breed beschikbaar te zijn en een boven gemiddeld dekkingpercentage te kennen alvorens KVK deze kan inzetten. Op dit moment is er nog geen door de overheid aangedragen enkelvoudig middel dat het betrouwbaarheidsniveau Hoog haalt. KVK werkt hieraan samen met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Het is niet wenselijk dat er op korte termijn een andere mogelijkheid voor startende ondernemers komt om zich te kunnen inschrijven bij de KVK. Ondernemers willen ondernemen en niet te veel tijd kwijt zijn aan het verplicht verstrekken van gegevens en het zoeken naar informatie van verschillende overheden. Een alternatieve manier van inschrijven bij de KVK, anders dan aansluiten bij de ontwikkelingen binnen het Rijk zoals die nu plaatsvinden (eHerkenning), ligt niet voor de hand.

---

⁴ Kamerstuk 34972 nr. 37